

Tot jullie die naar mij luisteren zeg ik:
heb je vijanden lief,
wees goed voor wie jullie haten,
zeggen wie jullie vervloeken,
bid voor wie jullie slecht behandelen.
Als iemand je op de wang slaat,
bied hem dan ook de andere wang aan,
en weiger iemand die je je bovenkleed afneemt niet
ook je onderkleed.
Geef aan ieder die iets van je vraagt,
en eis je bezit niet terug
als iemand het je afneemt.
Behandel anderen
zoals je wilt dat ze jullie behandelen.
Is het een verdienste
als je liefhebt wie jullie liefhebben?
Want ook de zondaars hebben degenen lief
die hen liefhebben.
En is het een verdienste als je weldaden bewijst
aan wie weldaden bewijzen aan jullie?
Ook de zondaars handelen zo.
En is het een verdienste
als je geld leent aan degenen
van wie jullie iets terug verwachten?
Ook zondaars lenen geld aan zondaars
in de verwachting alles terug te krijgen.
Nee, heb je vijanden lief,
doe goed en leen geld aan anderen
zonder iets terug te verwachten;
dan zullen jullie rijkelijk worden beloond,
en zullen jullie kinderen van de Allerhoogste zijn,
want ook hij is goed
voor wie ondankbaar en kwaadwillig is.

Wees barmhartig zoals jullie Vader barmhartig is.
Oordeel niet,
dan zal er niet over je geoordeeld worden.
Veroordeel niet, dan zul je niet veroordeeld worden.
Vergeef, dan zal je vergeven worden.
Geef, dan zal je gegeven worden;
een goede, stevig aangedrukte,
goed geschudde en overvolle maat
zal je worden toebedeeld.
Want de maat die je voor anderen gebruikt,
zal ook voor jullie worden gebruikt.'

Lucas 6, 27-38

Deze woorden lijken op het eerste zicht
nogal moeilijk. Bovendien werden ze vaak
gebruikt om mensen mee rond de oren te
slaan. Zo kregen mensen de indruk dat ze
niet deugden, omdat ze niet aan die
woorden konden beantwoorden.

Heb je vijanden lief. In vele situaties kan dat
niet zo maar. Wanneer je door mensen
gekwetst wordt, kan de pijn groot zijn en
diep vast zitten. Dan is liefde voor die
mensen zo goed als onmogelijk. Dat vraagt
tijd, soms veel tijd. Alle begrip daarvoor.

*Leen geld aan anderen zonder iets terug te
verwachten.* Dat is toch ook niet realistisch.
Als je voortdurend blijft geven, zorg je
ervoor dat er een arme meer is op de
wereld. En als je blijft geven aan iemand
die verlaafd is of niet met geld kan
omgaan, dan voer je die mens recht naar
zijn ongeluk.

Het zijn maar twee voorbeelden uit de
tekst. Zijn deze woorden dan onzin?
Helemaal niet. Het komt er op aan ze goed
te lezen. Die woorden worden vaak
gelezen als voorschriften, regels die
moeten gevolgd worden, zoals 'op de
baan moet je rechts rijden' en 'voor een
rood licht moet je stoppen'. Dan zijn ze
onhoudbaar, te hoog gegrepen. Daarom
reageerde Jezus ook zo fel tegen
schriftgeleerden die de Thora herleid
hadden tot voorschriften en regels.

De eerste christenen lazen de Schrift op de
joodse manier, in een leerhuis. Dan worden
dergelijke woorden een stevige uitdaging
om na te denken en met elkaar in gesprek
te gaan over het leven. Bijvoorbeeld: wat
doe ik als ik een conflict heb met iemand?

Geldt dan 'oog om oog, tand om tand'?
Of tracht ik rustig te blijven, zodat het
conflict niet escaleert? Misschien vind ik zo
– vroeg of laat – een oplossing. Of: hoe
reageer ik wanneer iemand mij geld
vraagt? Als geld geven geen optie is, wat
kan ik dan wel doen om die persoon te
helpen?

Het evangelie wil van ons geen slaafse
volgelingen maken, maar mensen die
nadenken over wat ze kunnen doen in de
omstandigheden zoals ze zijn. Een gesprek
met medemensen is daarbij een heel
zinnvolle aanpak.

De kern van de zaak is: *jullie zijn kinderen
van de Allerhoogste; wees barmhartig
zoals uw hemelse Vader barmhartig is.* God
is barmhartig voor ieder van ons. Dat is een
grote troost. Hij houdt van ons zoals we zijn.
Als we ons bewust zijn van die liefde van
God, kunnen we de kracht vinden om zelf
ook barmhartig te zijn en zo met elkaar om
te gaan, zodat het leven leefbaar is. Dat is
een levenslange leerschool: leren leven
met respect voor iedereen, met zorg voor
wie het nodig heeft, in verbondenheid met
onze medemensen. Het is worden zoals de
barmhartige Samaritaan. Die werd 'de
naaste' van de man die in handen van
rovers was gevallen. Hij deed wat hij zelf
kon doen en betaalde de eigenaar van
het gastenverblijf om verder voor die man
te zorgen.

Het evangelie roept ons op om de naaste
te worden van elkaar. In plaats van 'ik, ik, ik
... ' gaat het er om 'wie ik kan zijn voor een
ander'. Dat is niet altijd simpel. Maar met
de kracht die Gods ons geeft, werken we
zo samen aan een leefbare samenleving.

Barmhartige God,
Gij neemt ons
zoals we zijn
en Gij zijt barmhartig
voor elke mens.

Help ons
om uw barmhartigheid
tot de onze te maken
in respect en zorg,
in oprechte verbondenheid.

Leer ons
met onze mogelijkheden
en ondanks onze beperkingen
de naaste te worden
van medemensen.

Zo willen wij samen werken
aan een samenleving,
waar elke mens
tot zijn recht mag komen
en gelukkig kan zijn.

Amen.

Foto: Godsdienstonderwijs Thomas

In het Licht van Gods Woord

Wees barmhartig